

Miroslav Pelikan

SLIKE

S L I K E

Dalibor Beks nije potjecao niti iz obitelji antikvara a niti je ona pripadala umjetničkom okruženju a nije se ni spremao za slično zvanje, no, najradije se bavio prodajom umjetnina, većinom slika a manje sa skulptura, uglavnom živih umjetnika, koji su uglavnom bili smješteni negdje na sredini ljestvice popularnosti ili priznatosti, između onih najboljih i traženih i onih nepriznatih i nezanimljivih publici. Beks je posjedovao manji prodajni salon pri vrhu Strme ulice. U izlogu je većinom izlagao novitete bez posebnog promišljanja, kako što novo nabavio, stavio bi umjetninu na najvidljivije mjesto, odmah iza stakla, u samo središte. Njegovi su klijenti većinom bili pripadnici srednjeg staleža, sasvim iskreni u svojim porivima, s ponešto slobodnog novca. Redovito su navraćali u salon, promatrali najprije a onda i

dugo držali slike u rukama, a kada bi se Beks okrenuo, prstima isprva nježno a onda i čvršće, prelazili preko namaza ulja, nastojeći odgovoriti vlastitoj sumnji kako je pred njima ipak prava tvorevina, originalna, jedinstvena slika.

Tek poslije bi je omirisali jer znalo se ulje ima svoj specifični miris, toliko različit od svega drugoga.

Beksova je galerijica donosila redovni mjesečni prihod od koga je njegova obitelj mogla pristojno živjeti.

Kada nije bio u Strmoj ulici, Beks se nalazio u potrazi za novim radovima, mada su mu mnogi donosili svježe učinjene slike na ogled, on se tada vrlo rijetko odlučivao za posao. Nekako mu se više sviđalo da on otkrije sliku, da on prvi dođe do nje a ne obratno. Prihvaćao je i sasvim mlade autore, naravno uz uvjet da je on prvi došao do određene slike, koju je poslije pomalo gurao, preporučujući je svojoj stalnoj klijenteli. No, spomenimo i jedino pravilo koga se se Beks slijepo držao a ono je bilo, slika koja jednom ode bilo kojem kupcu, ni pod kakvim uvjetima ne može se vratiti natrag u galeriju, nikada, pa i kada je mogao sasvim lijepo zaraditi na preprodaji, dakle ni tada, doista nikada. Duboko

je vjerovao da bi takvim činom izazvao zlu kob, ne samo za sebe i galeriju, nego i za obitelj. Već rano ujutro Beks bi dolazio u galeriju, očistio je, pregledao izložke, poravnao ih i tada u devet ujutro otvarao. Oko podneva bi nakratko zatvarao i brzo ručao u obližnjoj zalogajnici, također u Strmoj ulici. Oko pola jedan, galerija bi bila opet otvorena i izvan propisanog radnog vremena, ukoliko Beks nije bio u potrazi za novim. I tako svaki dan, osim nedjeljom ali i ponekad nedjeljom, Beks je ordinirao u prodajnom salonu zbog dogovorenih susreta. U tim nedjeljnim poslovima Beks je najbolje trgovao jer doista, ti nedjeljni kupci bili su i najbolji kupci. Godine su lagano odmicale, gotovo nikako, po tom bi se pitanju oglasila Strma ulica, no kalendar je govorio drugačije. Protekle sezone donijele su i lijep prihod, no Beks nije investirao u skupe i tražene autore ili u novi galerijski prostor, ostao je u Strmoj ulici s istim autorima. Nedavno je naišao na zanimljivu ostavštinu Maksa Bulića, dobroga slikara ali još bez prave valorizacije. Stupio je u kontakt s njegovom udovicom koja je rado prodala nekoliko

preostalih slika, naime, Bulić nije puno radio, to je bilo poznato.

Ubrzo je Beks, četiri od pet nabavljenih Bulićevih slika lako prodao, ostala je samo jedna slika, "Mrtva priroda", relativno novija slika, no ništa osobito, mrmljao je Beks.

Beks je Bulićevu sliku držao nekoliko tjedana u izlogu, no nikako se nije mogla prodati. Beksu se činilo da je bio nekoliko puta vrlo blizu, no ništa. Napokon ju je izvadio iz izloga, objesio na vidno mjesto na sjevernom galerijskom zidu, pa opet ništa, pa na južni bijeli zid, svejedno ništa, sve dok je nije pospremio u podrum jer shvatio je, ova slika nema svoga kupca a prostora za izlaganje je malo.

Idući ponedjeljak iznjedrio je prvi požar uopće u dugoj povijesti galerije. Na vrijeme uočena vatra sretno je zaustavljena.

Za nekoliko dana, u nedjelju ujutro, iznenadni, snažni požar zahvatio je galeriju i posve je uništio, no srećom, prvi kat zgrade i ostali objekti u ulici bili su sasvim neoštećeni.

Od svega je na zgarištu pronađena, sa zanemarivim oštećenjima, Bulićeva "Mrtva priroda", nedavno ostavljena i nađena u podrumu.

Beks je bio materijalno uništen, nepovratno skrhane psihe.

Znao je, svima je govorio, neka se slika vratila i izazvala zlu kob. Nitko mu naravno nije vjerovao, smatralo da je Beks poludio od tuge i žalosti, što nikoga nije čudilo.

Galerija se više nikada nije obnovila. Beksova se obitelj raselila, nestala iz života grada.

Sasvim slučajno muzealci su rendgenom otkrili, neimajući druga, pametnija posla, kako se ispod Bulićeve "Mrtve prirode" krije, premazana davna slika istoga autora.

Da je Beks živ, prepoznao bi "Dječaka s gitarom", tu je sliku davno prodao krojaču Lemausu, koji je kasnije postao veliki tvorničar. Naime, pretpostavlja se da je Lemaus jednostavno vratio sliku Buliću jer ovaj nije bio zadovoljan s njom kada ju je ugledao u salonu vile, a zna se da je Lemaus bio slab na umjetnike.

-Eto, što sam Vam rekao, uzviknuo bi iz groba Beks.

Miroslav Pelikan